SODBA SODIŠČA (tretji senat)
z dne 14. junija 2007*

V zadevi C-246/05,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Oberster Patent- und Markensenat (Avstrija) z odločbo z dne 9. februarja 2005, ki je prispela na Sodišče 10. junija 2005, v postopku

Armin Häupl

proti

Lidl Stiftung & Co. KG,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, A. Tizzano, A. Borg Barthet (poročevalec), U. Lõhmus in A. Ó Caoimh, sodniki,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 21. septembra 2006,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— A. Häupl, Patentanwalt, ki se zastopa sam, ob sodelovanju W. Ellmeyerja, Patentanwalt,

— za Lidl Stiftung & Co. KG H. Sonn, Patentanwalt,

— za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, zastopnica,

— za francosko vlado G. de Bergues, J.-C. Niollet in A.-L. During, zastopniki,

— za Komisijo Evropskih skupnosti G. Braun, N. B. Rasmussen in W. Wils, zastopniki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 26. oktobra 2006

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 10(1) in 12(1) Prve direktive Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL 1989, L 40, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med A. Häupl in družbo Lidl Stiftung & Co. KG (v nadaljevanju: družba Lidl) zaradi ugotovitve ničnosti znamke, katere imetnica je družba Lidl.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Člen 10(1) Direktive določa:

„Če v obdobju petih let po zaključku postopka registracije imetnik ni začel resno in dejansko uporabljati znamke v državi članici za blago ali storitve, za katere jo je registriral, ali če je bila takšna uporaba prekinjena za neprekinjeno obdobje petih let,

je znamka podvržena sankcijam iz te direktive, razen če obstajajo upravičeni razlogi za neuporabo."

4 Člen 12(1) Direktive določa: „Znamka se lahko razveljavi, če se v neprekinjenem obdobju petih let ni resno in dejansko uporabljala v [zadevni državi članici] za blago ali storitve, za katere je registrirana, in za neuporabo ne obstajajo upravičeni razlogi [...]".

Mednarodna ureditev

5 V členu 3(4) Madridskega sporazuma o mednarodnem registriranju znamk, kot je bil nazadnje revidiran v Stockholmu dne 14. julija 1967 in kot je bil spremenjen 2. oktobra 1979 (v nadaljevanju: Madridski sporazum), je določeno: „Mednarodni urad [svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO), v nadaljevanju: Mednarodni urad] bo takoj registriral znamke, ki so prijavljene skladno s predpisi 1. člena. Registriranje bo imelo datum prijave za mednarodno registriranje v državi izvora, če mednarodni urad prejme prijavo v dveh mesecih, računano od navedenega datuma".

6 Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, ki je priloga 1C k Marakeškemu sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, je bil v imenu Evropske skupnosti potrjen s Sklepom Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi dogovorov v imenu Evropske skupnosti, ki so bili doseženi v

Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), glede zadev, ki spadajo v njeno pristojnost (UL L 366, str. 214, v nadaljevanju: sporazum TRIPS). V svojem členu 19(1) določa obveznost uporabe registrirane znamke pod naslednjimi pogoji:

„Če se za ohranjanje registracije zahteva uporaba, je možno registracijo razveljaviti šele po neprekinjenem obdobju neuporabe najmanj treh let, razen če lastnik znamke navede utemeljene razloge, ki kažejo na ovire za tako uporabo. Okoliščine, ki se pojavijo neodvisno od volje lastnika znamke in so ovira za uporabo znamke, kot so npr. uvozne omejitve ali druge vladne zahteve za proizvode ali storitve, ki jih varuje znamka, se priznajo kot utemeljeni razlogi za neuporabo."

Nacionalna ureditev

7 Na podlagi člena 19 avstrijskega zakona o varstvu znamk (Markenschutzgesetz 1970, BGBl. 260/1970, v nadaljevanju: MSchG) „pravica iz znamke nastane z dnevom vpisa v register (registracija). Trajanje varstva se konča po desetih letih od konca meseca, v katerem je bila znamka registrirana".

8 Člen 33a(1) MSchG določa:

„Vsakdo lahko zahteva ugotovitev ničnosti znaka, ki je v Avstriji registriran najmanj pet let ali ki v skladu s členom 2(2) MSchG v Avstriji uživa varstvo, če se ta znak v

Avstriji niti s strani imetnika znamke niti z njegovim dovoljenjem s strani tretje osebe zadnjih pet let pred dnevom vložitve zahteve ni uporabljal za blago in storitve, za katere je registriran (člen 10a), razen če lahko imetnik znamke upravičí neuporabo."

9 MSchG se v skladu s členom 2 po analogiji uporablja za pravice v zvezi z znamkami, ki so bile pridobljene na območju Avstrije na podlagi meddržavnih sporazumov.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

10 Družba Lidl je imetnica figurativne in besedne znamke „Le Chef DE CUISINE". Osnovna nemška znamka je varovana od 8. julija 1993, mednarodna znamka – prav tako registrirana v Avstriji – pa od 12. oktobra 1993. Mednarodni urad je slednjo objavil 2. decembra 1993 in o njej obvestil vse države pogodbenice.

11 Družba Lidl upravlja z verigo samopostrežnih trgovin, ki v Nemčiji obstajajo od leta 1973. Prva samopostrežna trgovina Lidl v Avstriji je bila odprta 5. novembra 1998. Tožena stranka trži gotove jedi, ki nosijo znamko „Le Chef DE CUISINE", le na svojih prodajnih mestih. Družba Lidl je pred odprtjem prvih samopostrežnih trgovin v Avstriji predstavila proizvod znotraj svojega podjetja, sklenila dogovore s svojimi dobavitelji ter začela skladiščiti že dobavljeno blago.

12 A. Häupl je 13. oktobra 1998 na podlagi člena 33a(1) MSchG zahteval ugotovitev ničnosti znamke zaradi neuporabe na območju Republike Avstrije. Iz njegovih navedb izhaja, da je petletni rok, predviden v tej določbi, začel teči z začetkom trajanja varstva, to je od 12. oktobra 1993. Družba Lidl je tej zahtevi za ugotovitev ničnosti ugovarjala. Zatrjevala je, da je omenjeni rok začel teči 2. decembra 1993, tako da se je šele iztekel 2. decembra 1998. Vendar je na ta dan v svoji prvi avstrijski samopostrežni trgovini ponujala naprodaj proizvode pod zadevno znamko. Poleg tega je poudarila, da je bila od leta 1994 predvidena razširitev dejavnosti v Avstrijo, vendar naj bi se zaradi „birokratskih ovir" odprtje novih samopostrežnih trgovin v tej državi članici zavleklo, še posebej zaradi zamude pri izdaji dovoljenj za obratovanje.

13 Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes (oddelek za ugotavljanje ničnosti avstrijskega patentnega urada) je ugotovil, da znamka od 12. oktobra 1998 v Republiki Avstriji ne uživa več varstva. Družba Lidl se je zoper to odločbo pritožila na Oberster Patent- und Markensenat (višji senat za patente in znamke).

14 V teh okoliščinah je Oberster Patent- und Markensenat prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1) Ali je treba člen 10(1) Direktive [...] razlagati tako, da „dan zaključka postopka registracije" pomeni začetek trajanja varstva?

2) Ali je treba člen 12(1) [te] direktive razlagati tako, da obstajajo upravičeni razlogi za neuporabo znamke, kadar se izvajanje poslovne strategije s strani imetnika znamke iz zunanjih razlogov zavleče, ali pa je imetnik znamke dolžan spremeniti svojo poslovno strategijo, da bi lahko pravočasno uporabil znamko?"

Pristojnost Sodišča

15 Preden odgovorimo na zastavljeni vprašanji, je treba preveriti, ali je Oberster Patent- und Markensenat sodišče v smislu člena 234 ES in, če je, ali je Sodišče pristojno za odločanje o vprašanjih, ki so mu bila predložena.

16 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišče pri presoji, ali je predložitveni organ sodišče po členu 234 ES, ki je izključno vprašanje prava Skupnosti, upošteva celoto elementov, kot so zakoniti izvor organa, njegovo trajnost, obvezno naravo njegove sodne oblasti, kontradiktorno naravo postopka, njegovo uporabljanje pravnih pravil in njegovo neodvisnost (glej zlasti sodbi z dne 17. septembra 1997 v zadevi Dorsch Consult, C-54/96, Recueil, str. I-4961, točka 23, in z dne 31. maja 2005 v zadevi Syfait in drugi, C-53/03, ZOdl., str. I-4609, točka 29).

17 V zvezi s tem je treba obravnavati, kot je v točkah od 25 do 29 sklepnih predlogov storil generalni pravobranilec, določbe avstrijskega zakona iz leta 1970 o patentih (Patentgesetz 1970, BGBl. 259/1970, v nadaljevanju: Patentgesetz).

18 Iz členov 74 in 75 tega zakona, v katerih sta določena pristojnost in sestava Oberster Patent- und Markensenat, izhaja, da ta organ izpolnjuje merila v zvezi z zakonsko podlago in neodvisnostjo. V členu 74(9) navedenega zakona je poleg tega izrecno določeno, da člani navedenega organa svojo funkcijo izvajajo popolnoma neodvisno in niso vezani na nikakršna navodila. V odstavkih 6 in 7 istega člena je določeno, da traja mandat članov pet let z možnostjo ponovnega imenovanja in da ne more predčasno prenehati, razen v izjemnih in jasno določenih primerih, kot je na primer izguba avstrijskega državljanstva ali omejitev pravne sposobnosti.

19 Trajna narava Oberster Patent- und Markensenat izhaja iz členov 70(2) in (3) ter 74 (1) Patentgesetz, v katerih je določeno, da je ta organ časovno neomejeno pristojen za odločanje o pravnih sredstvih zoper odločbe Nichtigkeitsabteilung des Patentamtes in Beschwerdeabteilung des Patentamtes (odbor za pritožbe avstrijskega patentnega urada). Obvezna sodna pristojnost navedenega organa izhaja iz istih določb, saj je njegova pristojnost odločanja o zgoraj navedenih pravnih sredstvih zakonsko predvidena in ni zgolj opcijska.

20 Člen 140(1) Patentgesetz glede postopka pred Oberster Patent- und Markensenat napotuje na člene od 113 do 127 in od 129 do 136 navedenega zakona, v katerih so natančno določena procesna pravila, iz katerih izhaja, da ta organ uporablja pravna pravila in da je postopek pred njim kontradiktoren.

21 Iz vsega navedenega izhaja, da Oberster Patent- und Markensenat pomeni sodišče v smislu člena 234 ES in da je zato Sodišče pristojno, da odgovori na vprašanja, ki mu jih je to predložilo.

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

22 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 10(1) Direktive razlagati tako, da „dan zaključka postopka registracije" pomeni začetek trajanja varstva. Želi torej vedeti, ali petletni rok, v katerem mora imetnik znamke začeti z resno in dejansko uporabo, začne teči z začetkom trajanja varstva zadevne znamke.

23 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari ter avstrijska vlada menita, da dan registracije, ko se v skladu z avstrijskim pravom začne trajanje varstva, sovpada z „dnevom zaključka postopka registracije" v smislu člena 10(1) Direktive.

24 Vendar po mnenju tožene stranke v postopku v glavni stvari, francoske vlade, ter Komisije Evropskih skupnosti pojem „dan zaključka postopka registracije" ne pomeni začetka trajanja varstva, temveč dan, ko je pristojni odbor končal postopek preizkusa. V primeru postopka mednarodne registracije na podlagi Madridskega

sporazuma naj ta ne bi bil zaključen pred potekom roka, v katerem nacionalni organi odločijo o začasni zavrnitvi varstva ali dokončno potrdijo varstvo.

25 Da bi odgovorili na zastavljeno vprašanje, je treba najprej poudariti, da se pri mednarodnih registracijah uporablja več pravnih redov, kot velja za postopek v glavni stvari. Na eni strani se namreč uporabljajo določbe Madridskega sporazuma, ki v glavnem urejajo postopek registracije pred Mednarodnim uradom, na drugi strani pa nacionalne zakonske določbe, ki morajo biti skladne s pravom Skupnosti, predvsem z Direktivo. Člen 1 Direktive v zvezi s tem določa, da se ta „uporablja za vsako znamko [...], ki je predmet mednarodne registracije z učinkom v državi članici."

26 Poleg tega je treba pojasniti, kot je določeno v tretji uvodni izjavi Direktive, da ni predvideno popolno približevanje zakonodaj držav članic na področju znamk. Glede tega je v peti uvodni izjavi Direktive določeno, da „države članice [...] prosto določajo postopek v zvezi z registracijo, razveljavitvijo in neveljavnostjo blagovnih znamk, pridobljenih z registracijo; [...] ker lahko na primer določijo postopek registracije znamke in postopke za ugotavljanje neveljavnosti, odločajo o tem, ali naj se prejšnje pravice uveljavljajo v postopku registracije ali v postopku za ugotavljanje neveljavnosti ali v obeh, in, če omogočajo uveljavljanje prejšnjih pravic v postopku registracije, postopek ugovora ali preizkus pogojev po uradni dolžnosti ali oboje [...]". Iz teh uvodnih izjav Direktive torej izhaja, da ta ne predvideva usklajevanja procesnih vidikov registracije znamk.

27 Pri razlagi člena 10(1) Direktive je treba upoštevati te uvodne izjave. Glede tega je treba opozoriti, da v tej določbi ni nedvoumno določen začetek uporabe in torej začetek teka petletnega roka iz te določbe. Njegova formulacija namreč določa začetek v zvezi s postopkom registracije, ki pa spada na področje, ki ga Direktiva ne usklajuje. Ta formulacija, kot je zatrjevala Komisija, dovoljuje prilagoditev navedenega roka posebnostim nacionalnih postopkov.

28 Iz tega izhaja, da države članice prosto urejajo postopek registracije in predvsem lahko odločajo o tem, kdaj se šteje, da je postopek zaključen.

29 V primeru mednarodne registracije, kot je ta v postopku v glavni stvari, mora torej država članica, za katero je bila vložena zahteva za registracijo, ob upoštevanju svojih procesnih pravil določiti, kdaj se postopek registracije zaključi.

30 Zato trditve tožeče stranke v postopku v glavni stvari, na podlagi katere dan registracije znamke sovpada z dnevom zaključka postopka registracije v smislu člena 10(1) Direktive, ni mogoče sprejeti. Na podlagi te trditve bi morali namreč to določbo razlagati samo ob upoštevanju avstrijskih procesnih pravil, medtem ko je lahko določitev dneva iz te določbe iz razlogov, navedenih v prejšnjih točkah, v posameznih nacionalnih zakonodajah različna.

31 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti tako, da mora „dan zaključka postopka registracije" v smislu člena 10(1) Direktive določiti vsaka država članica ob upoštevanju veljavnih procesnih pravil s področja registracije, ki veljajo v tej državi.

Drugo vprašanje

32 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 12(1) Direktive razlagati tako, da obstajajo upravičeni razlogi za neuporabo znamke, kadar se izvajanje poslovne strategije s strani imetnika znamke iz zunanjih razlogov zavleče, oziroma ali je imetnik znamke dolžan spremeniti svojo poslovno strategijo, da bi lahko pravočasno uporabil znamko.

33 Glede tega iz predložitvene odločbe izhaja, da je odlog trženja proizvodov, opremljenih z znamko iz postopka v glavni stvari, na avstrijskem trgu posledica strategije družbe Lidl, da bo svoje proizvode tržila le na svojih prodajnih mestih, ter dejstva, da naj bi se odprtje njenih prvih avstrijskih samopostrežnih trgovin zavleklo zaradi„birokratskih ovir".

34 Avstrijska vlada dvomi v dopustnost tega vprašanja, glede na to, da je formulirano zelo abstraktno in da opis dejstev ni dovolj konkreten.

35 Čeprav predložitveni sklep vsebuje le kratek povzetek dejanskega stanja, ki je podlaga za drugo vprašanje, medtem ko stranke v postopku v glavni stvari vendarle navajajo številne dejanske elemente, ostaja dejstvo, da ta okoliščina v obravnavanem primeru ni taka, da bi povzročila nedopustnost tega vprašanja. Predstavitev dejanskega stanja s strani predložitvenega sodišča, čeprav kratka, namreč vendarle dopušča Sodišču, da se zadostno seznani z okoliščinami, na katere se to vprašanje nanaša, da bi lahko nanj podalo odgovor, ki bi ga navedeno sodišče lahko uporabilo za odločitev o sporu v postopku v glavni stvari na podlagi vseh dejanskih elementov, o katerih lahko presodi le to sodišče samo. Zato je treba drugo vprašanje šteti za dopustno.

36 V zvezi z meritornimi vprašanji se stališča glede razlage člena 12(1) Direktive, predložena Sodišču, nagibajo k temu, da bi pojmu „upravičeni razlogi" pripisali pomen zunanjih okoliščin ali okoliščin, neodvisnih od volje udeleženega podjetja.

37 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari vendarle izpostavlja, da poslovna strategija nikoli ne more sama po sebi pomeniti upravičenega razloga in da je treba v vsakem primeru presoditi konkretno ravnanje imetnika znamke glede težav podjetja, ki niso v njegovi sferi.

38 Tožena stranka v postopku v glavni stvari meni, da razlogi, ki niso v sferi podjetja in ki zavlečejo izvajanje razumne poslovne strategije, z gospodarskega vidika pomenijo upravičene razloge za neuporabo znamke.

39 Komisija meni, da ne gre za upravičene razloge za neuporabo znamke, kadar se je izvajanje poslovne strategije s strani imetnika te znamke, ki je na splošno v pristojnosti slednjega, zavleklo iz razlogov, ki niso v sferi tega imetnika, vendar ta ni pravočasno prilagodil te strategije.

40 Po mnenju avstrijske vlade obstajajo upravičeni razlogi za neuporabo znamke, kadar je ta posledica zamude pri izvajanju resne poslovne strategije, ki jo je treba pripisati razlogom, ki niso v sferi podjetja, predvsem zakonskim razlogom ali nujnim ekonomskim razlogom.

41 Francoska vlada zatrjuje, da je treba pojem „upravičeni razlogi“ razumeti kot okoliščine, neodvisne od volje podjetja, kot so na primer vladne zahteve državnih organov ali primeri višje sile.

42 Uvodoma je treba presoditi, ali je treba pojem „upravičeni razlogi“ v smislu člena 12(1) Direktive razlagati enotno.

43 Iz zahteve po enotni uporabi prava Skupnosti in iz načela enakega obravnavanja izhaja, da je treba pojme iz določbe prava Skupnosti, ki se pri opredelitvi smisla in obsega te določbe izrecno ne sklicujejo na pravo držav članic, razlagati samostojno in enotno v celotni Evropski skupnosti (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 19. septembra 2000 v zadevi Linster, C-287/98, Recueil, str. I-6917, točka 43, in z dne 11. marca 2003 v zadevi Ansul, C-40/01, Recueil, str. I-2439, točka 26).

44 V točki 31 zgoraj navedene sodbe Ansul je Sodišče menilo, da je treba pojem „resna in dejanska uporaba“ znamke, kot je uporabljen v členih 10 in 12 Direktive, razlagati enotno. Iz sedme, osme in devete uvodne izjave Direktive ter iz njenih členov od 10 do 15 namreč izhaja, da je zakonodajalec Skupnosti nameraval za ohranjanje pravic znamke postaviti isti pogoj v vseh državah članicah, in sicer resno in dejansko uporabo znamke, tako da se stopnja varstva znamke ne bi razlikovala glede na posamezni zakon (točke od 27 do 29 omenjene sodbe). Vendar pa je funkcija upravičenih razlogov, ker je njihov cilj ta, da se lahko upraviči primere, ko se znamka, da ne bi prišlo do razveljavitve, ni resno in dejansko uporabljala, tesno povezana z resno in dejansko uporabo, tako da pojem „upravičeni razlogi“ ustreza isti zahtevi glede enotne razlage kot pojem „resna in dejanska uporaba“ znamke.

45 Zato mora Sodišče podati enotno razlago pojma „upravičeni razlogi za neuporabo“ iz člena 12(1) Direktive.

46 Ta določba se nanaša na primer, ko je bila znamka registrirana, vendar je njen imetnik ni uporabljal. Če gre za tak primer v neprekinjenem obdobju petih let, se pravice imetnika lahko razveljavijo, razen če ne uveljavlja upravičenih razlogov za neuporabo.

47 Vendar je treba ugotoviti, da omenjena določba z ničemer ne opredeljuje narave in značilnosti „upravičenih razlogov", ki jih omenja.

48 Vendar pa sporazum TRIPS, katerega podpisnica je tudi Evropska skupnost, v členu 19(1) obravnava zahtevo glede uporabe znamke in razloge, na podlagi katerih je upravičena neuporaba te znamke. Opredelitev tega pojma, ki je podana v tem sporazumu, lahko pomeni element razlage podobnega pojma upravičenih razlogov, ki ga uporablja Direktiva.

49 Zato se na podlagi člena 19(1) sporazuma TRIPS kot sprejemljivi razlogi, ki upravičujejo neuporabo, štejejo okoliščine, ki se pojavijo neodvisno od volje lastnika znamke in so ovira za uporabo znamke.

50 Zato je treba določiti, katere vrste okoliščin pomenijo oviro za uporabo znamke v smislu Direktive. Ne zgodi se namreč redko, da se okoliščine, neodvisne od volje lastnika znamke, ki ovirajo uporabo, pojavijo v času priprav na uporabo te znamke, čeprav gre v številnih primerih za težave, ki se lahko odpravijo.

51 V zvezi s tem je treba opozoriti, da osma uvodna izjava Direktive določa, da je „za zmanjšanje skupnega števila blagovnih znamk, registriranih [...] v Skupnosti [...], potrebno zahtevati, da se registrirane znamke dejansko uporabljajo ali v primeru, da se ne, razveljavijo". Ob upoštevanju te uvodne izjave bi bilo v nasprotju s sistematiko člena 12(1) Direktive, da bi pojmu upravičenih razlogov za neuporabo znamke pripisali prevelik obseg. Uresničenje cilja, ki ga določa ta uvodna izjava, bi bilo namreč ogroženo, če bi vsaka ovira, tudi najmanjša, pa še vedno neodvisna od volje imetnika znamke, zadoščala za upravičenost neuporabe znamke.

52 Kot je v točki 79 sklepnih predlogov pravilno poudaril generalni pravobranilec, morajo imeti „birokratske ovire", kot so tiste, ki so zatrjevane v postopku v glavni stvari, čeprav se pojavijo neodvisno od volje imetnika znaka, neposredno zvezo z znamko, ki je tako močna, da je njena uporaba odvisna od zaključka zadevnih upravnih prizadevanj.

53 Vendar je pomembno pojasniti, da za obstoj neposredne zveze med zadevno oviro in znamko ni nujno, da ovira onemogoči uporabo znamke, neposredna zveza lahko obstaja tudi v primeru, ko ovira povzroči, da bi bila uporaba znamke nerazumna. Če je ovira taka, da resno ogroža ustrezno uporabo znamke, od imetnika znamke ni mogoče zahtevati, da jo kljub vsemu uporablja. Tako na primer od imetnika znamke ne bi bilo primerno zahtevati, da trži svoje proizvode na prodajnih mestih svojih konkurentov. V takih primerih ne bi bilo razumno od imetnika znamke zahtevati, da spremeni poslovno strategijo, zato da bi omogočil uporabo znamke.

54 Zato se lahko samo ovire, ki imajo neposredno zvezo z znamko in onemogočijo njeno uporabo oziroma je zaradi njih njena uporaba nerazumna ter so neodvisne od volje imetnika te znamke, štejejo za upravičene razloge za neuporabo te znamke. Od primera do primera je treba presoditi, ali zaradi spremembe poslovne strategije z namenom izogibanja zadevni oviri uporaba navedene znamke postane neprimerna. Predložitveno sodišče, ki odloča o sporu v postopku v glavni stvari in je edino, ki ugotavlja upoštevna dejstva, mora v okviru tega spora opraviti presojo.

55 Glede na zgoraj navedeno je treba na drugo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti tako, da je treba člen 12(1) Direktive razlagati tako, da se za „upravičene razloge za neuporabo" znamke štejejo ovire, ki imajo neposredno zvezo s to znamko in onemogočijo njeno uporabo oziroma je zaradi njih njena uporaba nerazumna ter so neodvisne od volje imetnika omenjene znamke. Naloga predložitvenega sodišča je, da dejansko stanje v zadevi v postopku v glavni stvari presodi glede na ta navodila.

Stroški

56 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. **„Dan zaključka postopka registracije" v smislu člena 10(1) Prve direktive Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami mora določiti vsaka država članica ob upoštevanju veljavnih procesnih pravil s področja registracije, ki veljajo v tej državi.**

2. **Člen 12(1) Direktive 89/104 je treba razlagati tako, da se za „upravičene razloge za neuporabo“ znamke štejejo ovire, ki imajo neposredno zvezo s to znamko in onemogočijo njeno uporabo oziroma je zaradi njih njena uporaba nerazumna ter so neodvisne od volje imetnika omenjene znamke. Naloga predložitvenega sodišča je, da dejansko stanje v zadevi v postopku v glavni stvari presodi glede na ta navodila.**

Podpisi